

Типові помилки ділового мовлення

**Рудіч Л.Г.,
учитель української мови
та літератури ХЛ 36**

Ділове мовлення педагога

Звіт

Доповідна

Пояснювальна

Виступ на педраді

(батьківських зборах тощо)

Педагогічний аналіз

ТОЩО

Рейтинг мовленнєвих помилок

1. Граматичні — порушення граматичних норм української мови (морфологічні, на рівні словосполучення, речення).

2. Лексичні — уживання слів у невластивому значенні, русизми, інші порушення лексичних норм

Граматичні помилки (морфологічні)

Неправильно

Саме головне

Найбільш важливіше

Три варіанта завдань

Семидесяти відсотків

Давайте розглянемо

Правильно

Найголовніше

Найбільш важливе

Три варіанти завдань

Сімдесяти відсотків

Розгляньмо

Граматичні помилки (на рівні словосполучення)

Неправильно

Згідно інструкції

Вжити заходи

Вчити математиці

На протязі місяця

Дякувати його

Правильно

Згідно з інструкцією

Вжити заходів

Вчити математики

Протягом місяця

Дякувати йому

Граматичні помилки (на рівні словосполучення)

Неправильно

Не звертати увагу

Робота по плану

Тестування по хімії

Пропуск по хворобі

Отримати по
замовленню

Правильно

Не звертати уваги

Робота за планом

Тестування з хімії

Пропуск через хворобу

Отримати на замовлення

Лексичні помилки

Неправильно

Приймати участь

Дані питання

Здавати іспит

У травні-місяці

Мій власний досвід

Правильно

Брати участь

Ці питання

Скласти іспит

У травні

Мій досвід(=власний)

Лексичні помилки

Неправильно

Зайняв I місце

Зайняти посаду

Вірна відповідь

Діючий закон

Не варто зовсім
ігнорувати

Правильно

Посів I місце

Обійняти посаду

Правильна відповідь

Чинний закон

Не варто ігнорувати

Лексичні помилки

Неправильно

Ви праві

Зустрічаються помилки

Улюбій ситуації

Підводити підсумки

Слідуюче запитання

Дякуючи старанню

Правильно

Ви маєте рацію

Трапляються помилки

У будь-якій ситуації

Підбивати підсумки

Наступне запитання

Завдяки старанню

Лексичні помилки

Неправильно

Усі бажаючі

Затягувати рішення

Підняти питання

Задавати питання

Відміняти рішення

Учбовий матеріал

Правильно

Усі охочі

Зволікати з рішенням

Порушити питання

Ставити запитання

Скасовувати рішення

Навчальний матеріал

Пам'ятка 1. Творення ступенів порівняння прикметників

Вищий ступінь

Проста форма

корінь або основа прикметника + суфікс **-ш-** (**-іш-**): *швидкий – швид**ший**, гострий – гостр**іший***

Складена форма

більш/менш + прикметник у початковій формі: ***більш** дорогий, **менш** відомий*

Найвищий ступінь

Проста форма

префікс **най-** + вищий ступінь порівняння прикметника: ***най**швидший, **най**гостріший*

Складена форма

найбільш/найменш + прикметник у початковій формі: ***найбільш** дорогий, **найменш** відомий*

Пам'ятка 2. Відмінкові форми кількісних числівників (вибране)

Н.	шість	дванадцять	п'ятдесят
Р.	шести (шістьох)	дванадцяти (дванадцятьох)	п'ятдесяти (п'ятдесятьох)
Д.	шести (шістьом)	дванадцяти (дванадцятьом)	п'ятдесяти (п'ятдесятьом)
Зн.	шість (шістьох)	дванадцять	п'ятдесят (п'ятдесятьох)
Ор.	шістьма (шістьома)	дванадцять (дванадцятьома)	п'ятдесятьма (п'ятьдесятьома)
М.	(на) шести (шістьох)	(на) дванадцяти (дванадцятьох)	(на) п'ятдесяти (п'ятдесятьох)

Пам'ятка 3. Творення наказового способу дієслова

1 ос.

Однина

-

Множина

-мо, -імо:

сядьмо, несімо

2 ос.

Однина

-и або нульове
закінчення:

стань, ходи

Множина

-те, -іть, -іте:

станьте, ходіть,
ходіте

3 ос.

Однина

хай ... -е (-є), -ить:
хай несе, хай грає,
хай водить

Множина

хай ... -уть (-ють), -
ать (-ять):

хай несуть, хай
водять

Перевірмо себе

1. Позначте рядок, у якому немає граматичної помилки:

- А) на ста п'ятидесяти шести сторінках
- Б) подякувати семидесяти учасникам змагань
- В) зустрітися із шістдесятьма випускниками
- Г) двадцять чотири учасника олімпіади

Перевірмо себе

2. Позначте рядок, у якому допущено граматичну помилку:

- А) подякувати вчителя, дякуючи підтримці
- Б) більш доцільний, найдоцільніший
- В) два зошити, складати іспит
- Г) навчати мови, семінар з психології

Перевірмо себе

3. Позначте рядок, у якому правильно утворено ступені порівняння прикметників:

А. найширший, найбільш ширший

Б. уважніший, самий уважний

В. найзручніший, найменш зручний

Г. найбільш високий, найвисокіший

Перевірмо себе

4. Позначте рядок, у якому немає лексичних помилок:

- А) не звертає уваги, підвести підсумки
- Б) чинний порядок, згідно з наказом
- В) піднімати проблему, правильне рішення
- Г) посідати посаду, мати рацію в усьому

Перевірмо себе

5. Позначте рядок, у якому слова вжито у невластивому їм значенні:

А. вживати заходів

Б. відміняти нараду

В. усі охочі

Г. порушити клопотання

Перевірмо себе

6. Позначте рядок з помилкою у творенні форми наказового способу дієслова:

А. почнімо роботу, вірте в себе

Б. нехай висловиться, кажіть голосно

В. давайте обговоримо, станьте поруч

Г. ходімо разом, хай запишуть

Корисні посилання для ВДОСКОНАЛЕННЯ МОВЛЕННЯ

<https://ippo.kubg.edu.ua/ekspres-uroky>

<https://ukraine.learningpassport.unicef.org/#/course/course-library>

<http://www.mova.info/>

<https://ukr-lifehacks.ed-era.com/>

<http://movaua.org.ua/>

<https://www.facebook.com/emovaua/>

Дякую за увагу!

